

Ram Niwas and others v. Rakesh Kumar and others
(R. N. Mittal, J.)

25. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ। ਅਨੁਬੰਧ P/2 ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 12 ਮਈ, 1981 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਹੁਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰਿਣਾਮੀ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਚ.ਐਸ.ਬੀ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਪੱਖ

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਆਰਐਨ ਮਿੱਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ-

ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 291 ਆਫ 1976।

16 ਜੁਲਾਈ 1981

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (V of 1908)— ਆਰਡਰ 6 ਨਿਯਮ 2— ਦਲੀਲਾਂ ■— ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ—ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ—ਟਾਇਟਲ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ—ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਸਿਰਲੇਖ - ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ

ਕੋਈ ਖਾਸ ਮੁੱਦਾ ਬੀਹ ਫਰੇਮਡ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

Ram Niwas and others v. Rakesh Kumar and others
(R. N. Mittal, J.)

ਇਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਜੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸਿਰਫ ਇਕ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲਈ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਭਾਈਵਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਾ 5 ਅਤੇ 7)।

14 ਮਈ, 1976 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ ਦੁਆਰਾ 1968 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 601 ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਪੱਟਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।, ਸੰਗਰੂਰ, ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ - ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹਰਜਾਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇ.ਸੀ ਪੁਰੀ, ਆਰ.ਸੀ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੇਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜੇ ਐਸ ਵਾਸੂ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰੁਪਿੰਦਰ ਵਾਸੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) 14 ਮਈ, 1976 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 5,200 ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੇਲ-ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ, ਮਿਤੀ 23 ਨਵੰਬਰ, 1958। ਦੁਕਾਨ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਸੀ। M/s ਨਾਲ 40. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਘਨਸ਼ਾਮ ਦਾਸ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1। ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਘਨਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਪ੍ਰਾਈਟਰ ਹਨ। ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਫਰਮ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੁਕਾਨ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਰਜਾਨਾ ਭਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਫਰਮ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀਮਤੀ. ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ

ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਦੁਕਾਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਲੇਨ ਟੀਨ, ਟੋਨੇਰੀਓਰ, ਨੇ Ks ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। 1,366-10-8 ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

(3) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਫਰਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁਦਈ ਮਹਿੰਦਰ ਬੰਗਨ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੂਰਜ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਫਰਮ ਮੋਹਮੇਰ ਕੌਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ, ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਮੁਦਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਫਰਮ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਬਿਆਨ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਫਰਮ ਅਤੇ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ, ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਨੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(5) ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ, ਮੁਦਈ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। .. ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

Ham Niwas and others v. Rakesh Kumar and others¹
(R, N. Mittal, J.)

ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ *ਰੀਸ ਇੰਟੀਗਰਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਣੀ ਚੰਦਰ ਕੁੰਵਰ ਬਨਾਮ ਨਰਪਤ ਸਿੰਘ* (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨਸਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਨਗੂਬਾਈ ਅੰਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਸ਼ਮਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਡੇਬਰਸ* (2) ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ *ਲਿਸ ਪੇਡੈਂਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ* ਸੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਨ ਕਿ *ਲਿਸ ਪੇਡੈਂਸ* ਦਾ ਸਵਾਲ ਮੁੱਦਾ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਫੀ ਮੌਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ। ਵੈਕਟਰਮਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ. ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਸਬੂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਵਾਲ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਲਈ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(6) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹੁਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਾ

- (1) 34 ਭਾਰਤੀ ਅਪੀਲਾਂ 27.
- (2) ਏਆਈਆਰ 1956 ਐਸਸੀ 593.

IX.R. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1982) 1

ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(7) *TheiThererist other1 ਐਗਲ-nLC* ਤੋਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ;tmatter ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੈ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਉਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ *ਬਾਲਮਕੁੰਡ ਬਨਾਮ ਡੇਲੂ* (3) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ

ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁਦਈ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ! ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਰਲ ਸੋਨਾਰ ਬਨਾਮ ਸੁਦਾਮਾ ਸਿਨਹਾ (4) ਅਤੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਕੋਰ ਰਥ (5) ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

*1

(8) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ 1 ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਲਮਕੁੰਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 1903 ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਉਪ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ

- (3) (1903) ILR 25 ਇਲਾਹਾਬਾਦ 498.
- (4) ਏਆਈਆਰ, (33) 1946 ਪਟਨਾ 103.
- (5) ਏਆਈਆਰ (38) 1951 ਉੜੀਸਾ 11,

ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਅਰ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

(9) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸ਼ਿਬ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਫਕੀਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਅਤੇ ਗੋਵਿੰਦਾ ਕੁਮਾਰ ਸੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੋਹਿਨੀ ਮੋਹਨ ਸੋਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (7) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ,

(10) ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕੌਢਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ.

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਪੁਰੀ ਨੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ. 15, ਮਿਤੀ 11 ਨਵੰਬਰ, 1952, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੈਨੇਜਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡੀ. 17, ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਰਤਾਰ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ (*ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ*) (81) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 152 ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਸੀ। ਨੂੰ

- (6) ATR 1925 ਇਲਾਹਾਬਾਦ 705
- (7) ਏਆਈਆਰ 1930 ਕਲਕੱਤਾ 42.
- (8) 1958 ਦਾ RSA 454,

i

ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲਾਟ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੁਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀ। ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, 1 ਥੀਲਟ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 300

ਐਸ ਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਨਰਤਨ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਬੈਕਸਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 386 ,

28 ਜੁਲਾਈ 1981

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III) — ਸੈਕਸ਼ਨ 13 (2) (ਹਾਈ) — ਦਾ ਘੇਰਾ — ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਰਾਂਡੇ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ—ਅਜਿਹਾ ਐਕਟ — ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗਤਾ।

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 13(21 (iii) ਵਿੱਚ 'ਸੰਭਾਵਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ- ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰੁਝਾਨ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ